

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-11-20

SBN 2025-12-16

Diarienummer SBF-2025-01078

Handläggare

Sofie Wäremalm

Telefon: 031-368 18 68

E-post:

sofie.waremalm@stadsbyggnad.goteborg.se

Svar på motion - Säkra Säve flygplats genom byte av mark

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Motionen anses besvarad.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har mottagit en remiss beträffande motion i kommunfullmäktige gällande att säkra Säve flygplats genom byte av mark. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att stadsbyggnadsnämnden ska avvakta med detaljplaneläggning för Säve flygplats tills att motionen är färdigbehandlad.

I motionen föreslås även att Göteborgs stad tar initiativ till en öppen och transparent markbytesaffär med nuvarande markägare. Markägarfrågor hanteras i exploateringsnämnden. Stadsbyggnadsförvaltningen har därför inte någon synpunkt i den frågan.

Detaljplanen för del av Säve flygplats är pausad sedan 2023-10-18, däremot finns det ett pågående arbete med ett planprogram för Säve flygplats.

Castellum har 2025-03-17 inkommit med en ansökan till Transportstyrelsen om införande/ändring av Säve flygplats. När motionen översändes till stadsbyggnadsnämnden hade Försvarsmakten inte lämnat ett slutgiltigt ställningstagande om flygplatsens framtida militära betydelse i detta ärende. Försvarsmakten har dock nu inkommit med ett yttrande till Transportstyrelsen. I yttrandet framgår att man inte har någon erinran av det som föreslås i ansökan.

Försvarsmakten har även genom Fortifikationsverket inkommit med en ansökan om planbesked för utökning på platsen. Beslut i planbeskedsärendet avvaktas tills Fortifikationsverket och Castellum har undertecknat ovan nämnda avsiktsförklaring. Att pausa planering för Säve i stort drabbar Försvarsmaktens önskade utökning då pågående planering i programarbete är en förutsättning för att önskat planarbete så småningom ska kunna starta.

Sista svarsdag för motionen är den 30 januari 2026.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Detaljplanen är pausad sedan 2023. Planerade intäkter till staden förskjuts när en detaljplan pausas vilket påverkar förvaltningens ekonomi.

Att avvakta eller pausa programarbetet påverkar inte ekonomin direkt då det är exploitörerna som bekostar planprogrammet. Däremot har förvaltningen lagt ner resurser på arbetet med planprogrammet. Ett större omtag eller revidering av programmet innebär en ökad resursåtgång för förvaltningen.

Att pausa programmet en längre tid kan innebära att kostnader för detaljplaneläggning och programmets genomförande behöver räknas om.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit någon direkt påverkan på inverkan på den ekologiska dimensionen utifrån motionen.

Bedömning ur social dimension

Den föreslagna ändringen i ansökan från Castellum gällande ändring av flygplats påverkar inte förutsättningarna för befintlig blåljusverksamhet (Polis, Ambulans och Sjöräddning) att fortsätta bedriva sin samhällsviktiga verksamhet på Säve flygplats, vilket är positivt ur bland annat ett trygghets-, brottsbekämpande- och livräddande perspektiv. Huruvida det finns ytterligare behov av flygplatsen för civila beredskapsändamål eller för samhällets funktionalitet under kris är under utredning av civilområdesansvarig länsstyrelse.

Att pausa planläggning för Säve kan påverka Försvarmaktens markbundna utveckling negativt då det inte går i den takt som Försvarmakten önskar. Detta skulle i sin tur kunna skapa oro, samt påverka försvarsförmågan.

I och med utveckling av Säve i stort förväntas även fler arbetstillfällen tillskapas. Att pausa utvecklingen kan innebära att dessa arbetstillfällen förskjuts i tid.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Motion av Martin Wannholt (D) och Patrik Höstmad (D) om att säkra Säve flygplats genom byte av mark

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har ombetts yttra sig över motion av Martin Wannholt (D) och Patrik Höstmad (D) om att säkra Säve flygplats genom byte av mark. Yttrandet ska lämnas till stadsledningskontoret senast den 30 januari 2026.

Av motionen anförts att Säve flygplats utgör en strategiskt viktig resurs för Göteborg, Västsverige och Sverige som helhet, samt att flygplatsen potentiellt kan användas för militära ändamål. I motionen skriver motionärerna att ett sätt att långsiktigt säkra flygplatsens och landningsbanans funktionalitet är att Göteborgs Stad tar initiativ till en öppen och transparent markbytesaffär med nuvarande markägare. Motionärerna föreslår även kommunfullmäktige att besluta att stadsbyggnadsnämnden ska avvakta med detaljplaneläggning till dess att motionen är färdigbehandlad.

Bakgrund om Säve flygplats

Idag nyttjas flygplatsen av blåljusflyg i helikopterform av polis, ambulans och Sjöfartsverkets Search and Rescue-verksamhet. Vidare huserar ett flertal privata aktörer som exempelvis helikoptertjänst, skolflyg och olika flygklubbar på flygplatsen. Utöver ovan nämnda blåljusflyg så bedrivs ett antal samhällsviktiga och samhällsorienterade flygövervakningsuppdrag på ideell basis vid Säve flygplats. Dagens flygplats omfattar en rullbana om 1085 meter och har en flygtrafikledningstjänst.

2020 fattade dåvarande byggnadsnämnden beslut om positivt planbesked för verksamheter vid Säve flygplats. Nämnden beslutade samtidigt att planläggningen ska föregås av program. Stadsbyggnadsförvaltningen har sedan dess arbetat med att ta fram ett planprogram.

Idag finns ett pågående arbete med planprogram för Säve flygplats. Detaljplanen är pausad sedan 2023-10-18, utifrån behov av att invänta programmets struktur.

I november 2022 var programmet ute på samråd med bland annat planeringsförutsättningen om en bevarad flygplats med en rullbana om cirka 2000 meter. Tanken var att rullbanan bland annat skulle nyttjas för testflygning av elflygplan som skulle utvecklas och byggas på Säve. Kort efter samrådet meddelades att aktuell flygplanstillverkare skulle flytta sin verksamhet från Säve flygplats. I samband med att en kostnadsbärande aktör försvann, och att det statliga ekonomiska stödet för viss flygplatsdrift aviserades att upphöra meddelade Castellum, som äger marken, att det inte längre fanns ekonomiska förutsättningar för att driva flygplatsen i nuvarande form och lyfte under programarbetet fråga om att avveckla flygplatsen.

Sedan planprogrammets samråd i november 2022 har Fortifikationsverket och Castellum en pågående dialog och markförhandlingar då Fortifikationsverket fick i uppdrag att sondera möjligheten att utöka markinnehavet för Försvarmaktens intressen och verksamhet i nordöstra delen av programområdet (Norra berget), vilket är ett område som inte omfattas av nuvarande flygplatsområde, dock ligger själva flygledartornet inom tilltänkt område. I programarbetet för Säve flygplats sker regelbunden kontakt med Fortifikationsverket och till viss del även Försvarmakten i frågan.

Pågående ärenden

Planprogrammet har sedan samrådet 2022 ändrats. Inför samråd 2 har programarbetet istället som inriktning och planeringsförutsättning att en rullbana om 600 meter ska bevaras.

Castellum har även 2025-03-17 inkommit med en ansökan till Transportstyrelsen om införande/ändring av Säve flygplats. Ändringen avser avveckling av flygplanstrafik och kontrollzon samt infrastrukturella förändringar där befintlig rullbana bland annat kortas ned från 1085 meter till cirka 600 meter och innebär att endast helikopter kommer att trafikera flygplatsen. Parallellt med detta har flygplatsägaren aviserat att flygtrafikledningen läggs ner vid årsskiftet 2025/2026.

När motionen översändes till stadsbyggnadsförvaltningen hade Försvarmakten inte lämnat ett slutgiltigt ställningstagande om flygplatsens framtida militära betydelse. Försvarmakten inkom med ett yttrande 2025-09-09 till Transportstyrelsen avseende Castellums ansökan där man motsatte sig förslaget om en förkortad rullbana. 2025-09-29 inkom ett nytt yttrande från Försvarmakten där man återtog sitt tidigare inskickade yttrande, och har nu meddelat att man inte har någon erinran till förslaget.

Innan förvaltningen går ut på samråd 2 inväntas en avsiktsförklaring från Fortifikationsverket och Castellum avseende deras överenskommelse om markförvärv för Norra berget. Fortifikationsverket har, för Försvarmaktens räkning, 2024-09-23 även inkommit med ansökan om planbesked på Castellums mark. Syftet med ansökan är att Försvarmakten ska utöka sin verksamhet i området. Beslut i planbeskedsärendet avvaktas tills Fortifikationsverket och Castellum har undertecknat ovan nämnda avsiktsförklaring.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Motionärerna föreslår i sin motion att detaljplaneläggning ska avvaktas i väntan på att motionen blivit behandlad. Stadsbyggnadsförvaltningen avvaktar planeringen om kommunfullmäktige beslutar det.

Utifrån bakgrunden till Säve flygplats, samt Försvarmaktens yttrande till Transportstyrelsen där man inte har någon erinran i ärendet gällande ändring av flygplats, ser dock stadsbyggnadsförvaltningen inget behov av att avvakta eller pausa pågående program för Säve flygplats.

Att pausa planering för Säve i stort drabbar Försvarmaktens önskade utökning på platsen, som de ansökt om genom inkommen ansökan om planbesked 2024-09-23, inte minst då pågående planering i programarbete är en förutsättning för att önskat planarbete så småningom ska kunna starta.

När det gäller markägarfrågor hanteras de av exploateringsnämnden. Därför har stadsbyggnadsförvaltningen ingen synpunkt i den frågan.

Henrik Kant

Henrik Levin

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Detaljplan